

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6MCdo/6/2012
Identifikačné číslo spisu: 1206204153
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2013
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2013:1206204153.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne Mgr. Anny Michnicovej, súdnej exekútorky, so sídlom Exekútorského úradu v Bratislave, Santorisova 21, zastúpenej JUDr. Matejom Válašikom, advokátom Advokátskej kancelárie VALAŠÍK & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta 5, proti žalovanej Všeobecnej úverovej banke, a.s., so sídlom v Bratislave, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155, zastúpenej advokátskou kanceláriou ČERNEJOVÁ & HRBEK, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kýčerského 7, v mene ktorej vykonáva advokáciu ako konateľ advokát JUDr. Milan Hrbek, o zaplatenie 133 622,29 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 13 C 181/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo 6. apríla 2010 č.k. 13 C 181/2006-297 a rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 10. februára 2011 sp.zn. 9 Co 308/2010, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 10. februára 2011 sp.zn. 9 Co 308/2010 a rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo 6. apríla 2010 č.k. 13 C 181/2006-297 vo vyhovujúcej časti zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava II rozsudkom zo 6. apríla 2010 č.k. 13 C 181/2006-297 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni istinu 133 622,29 eur so 6 % úrokom z omeškania ročne od 2. decembra 2005 do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania 8 017 eur a trov právneho zastúpenia vo výške 1 536,58 eur k rukám advokáta JUDr. Milana Válašika a náhradu trov právneho zastúpenia 3 535,09 eur k rukám advokáta JUDr. Mateja Válašika, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku (nad rámec priznaných úrokov z omeškania) návrh zamietol. Vychádzal zo zistenia, že súdny exekútor JUDr. J. J. uzavrel so žalovanou 31. mája 1999 zmluvu o vykonaní exekúcie, obsahom ktorej bola aj dohoda o zmluvnej odmene za vykonanie exekúcie nachádzajúca sa v článku IV. zmluvy. V bode 1/ tohto článku sa zmluvné strany dohodli na zmluvnej odmene vo výške 20% z vymáhaného nároku, pričom podľa tejto dohody exekútorovi vzniká nárok na jej zaplatenie aj pri zastavení exekúcie na návrh oprávneného (žalovanej). Podľa bodu 2/ nárok na zaplatenie zmluvnej odmeny zostáva aj v prípade, ak povinný po

začatí exekúcie plní dobrovoľne povinnosť uloženú mu v exekučnom titule a v bode 3/ sa zmluvné strany dohodli, že odmena je splatná do troch dní od právoplatného zastavenia alebo skončenia exekúcie s tým, že exekútor k nej doúčtuje DPH v príslušnej sadzbe. Predmetnú zmluvu hodnotil ako právny úkon platne uzatvorený, keď zmluva mala písomnú formu, boli v nej riadne označené zmluvné strany (za nepochybné považoval, že zmluvu uzavrel súdny exekútor a označenie „exekútorský úrad“ považoval len za údaj vymedzujúci jeho adresu), bol v nej uvedený predmet zmluvy a o zmluvná odmena vychádza z § 17 vyhlášky č. 288/1995 Z.z., ktoré ustanovenie pripúšťa možnosť uzavretia dohody o zmluvnej odmene. Výšku zmluvnej odmeny uplatnenej žalobcom v sume 16.913.887 Sk považoval za vyčíslenú správne, v súlade s čl. IV. bod 1/ zmluvy. K právnemu nástupníctvu JUDr. Anny Michnicovej uviedol, že vzťah exekútora a jeho náhradníka je upravený v Exekučnom poriadku a jedná sa o špecifický vzťah. Právnym titulom oprávnení náhradníka je v tomto prípade priamo právny predpis, konkrétne ustanovenie § 16a ods. 3 Exekučného poriadku v spojení s príslušným rozhodnutím komory o určení náhradníka, na základe ktorého náhradník zabezpečuje výkon exekúcie v neukončených exekučných konaniach, a teda pokračuje v činnosti svojho predchodcu. JUDr. Anna Michnicová ako náhradníčka, ustanovená rozhodnutím Slovenskej komory exekútorov z 31. januára 2005, nahradila pri vykonávaní predmetnej exekúcie pôvodného súdneho exekútora JUDr. F.... Dospel preto k záveru, že s podporným použitím právnej úpravy nástupníctva podľa „predpisov advokátov“, prešli na ňu práva a povinnosti zo zmluvy o vykonaní exekúcie z 31. mája 1999, včítane práva na zmluvnú odmenu. Keďže žalovaná zmluvnú odmenu žalobkyni neuhradila, vyhovel jej žalobe a uložil žalovanej povinnosť zaplatiť jej istinu v žalovanej sume. Námitku premlčania považoval za nedôvodne uplatnenú, lebo pre začiatok plynutia premlčacej lehoty bol určujúci deň, kedy žalobkyňa vrátila poverenie a nie deň uhradenia pohľadávky povinným oprávnenou. V časti úroku z omeškania priznal žalobkyni len úrok vo výške 6 %, čo zodpovedá ustanoveniu § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., podľa ktorého výška úrokov z omeškania je dvojnásobok základnej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska, platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. V časti úroku z omeškania uplatnenej žalobkyňou nad rámec priznanej výšky žalobu preto zamietol. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 10. februára 2011 sp.zn. 9 Co 308/2010 napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil a zaviazal žalovanú na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že exekučné konanie začalo na návrh oprávneného (žalovanej), a to dorúčením návrhu súdному exekútorovi JUDr. J. J. dňa 26. mája 1999. Keďže povinný z exekúcie uhradil pohľadávku oprávneného v celom rozsahu ku dňu 27. februára 2001, bol dlh dobrovoľne zaplatený povinným až po začatí exekučného konania. Podľa čl. IV. bodu 2/ zmluvy nárok na zaplatenie zmluvnej odmeny zostáva aj v prípade, ak povinný po začatí exekúcie plní dobrovoľne povinnosť. Žalovaná bola preto aj v takomto prípade povinná poskytnúť súdному exekútorovi zmluvnú odmenu 20 % z vymáhaného nároku, ako aj príslušnú DPH. K právnemu nástupníctvu žalobkyne, ktorú otázku považoval v spore za rozhodujúcu uviedol, že právna úprava týkajúca sa postavenia náhradníka súdneho exekútora je pomerne stručná a v podstate je skoncentrovaná predovšetkým do ustanovenia § 16a Exekučného poriadku, pričom rieši predovšetkým otázku, kedy je nutné ustanoviť náhradníka súdному exekútorovi s dôrazom na povinnosť náhradníka zabezpečiť výkon exekúcie v neukončených exekučných konaniach. Otázku odmeny náhradníka súdneho exekútora tento (ani iný) zákon výslovne nerieši, čo však nemôže znamenať, že ustanovený náhradník je povinný zabezpečiť výkon exekúcie v neukončených exekučných veciach bez nároku na odmenu. Ani vymoženie trov exekúcie od povinného, nemôže zbaviť žalovanú povinnosti zaplatiť súdному exekútorovi odmenu podľa zmluvy o vykonaní exekúcie. Keďže žalobkyňa ako náhradník pokračovala v neukončenej exekučnej veci v súlade s ustanovením § 16a ods. 3 Exekučného poriadku, vznikol jej ako náhradníkovi nárok na celú odmenu. Dospel preto k záveru, že žalobkyňa je v tomto konaní aktívne vecne legítimovaná. Rozsudok súdu prvého stupňa v jeho vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách dovolacieho konania považoval za vecne správny. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Na základe podnetu žalovanej podal generálny prokurátor Slovenskej republiky proti uvedeným rozsudkom včas mimoriadne dovolanie. Navrhol, aby dovolací súd obe rozhodnutia zrušil a vec vrátil

okresnému súdu na ďalšie konanie. Mimoriadne dovolanie odôvodnil tým, že napadnuté rozsudky spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci, a to v otázke premľania práva (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.) a že v otázke právneho nástupníctva žalobkyne do práv a povinností pôvodného exekútora sú obidva rozsudky súdov nižších stupňov nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. K nesprávne právnemu posúdeniu premľania uviedol, že povinný uhradil vymáhanú pohľadávku žalovanej postupne od júla 1999 do 26. februára 2001. Ak by aj nárok na zmluvnú odmenu žalobkyni vznikol, stal by sa splatným 27. februára 2001, od ktorého dňa začala plynúť trojročná premľacia doba. Keďže žaloba na súd bola podaná až 27. februára 2006, nárok bol premľaný a námietka vznesená žalovanou je teda dôvodná. Podľa generálneho prokurátora ani skutočnosť, že ďalej prebiehalo exekučné konanie za účelom vymoženia trov exekúcie, nemá vplyv na otázku splatnosti domnelého nároku na zmluvnú odmenu. Upozornil na rôzne znenia § 46 Exekučného poriadku počas predmetného obdobia, pričom považoval za neprípustné, aby súd interpretoval otázku splatnosti nároku na zmluvnú odmenu tým, že neskoršia právna úprava umožňovala upustiť od exekúcie iba za predpokladu úhrady trov exekúcie. K nepreskúmateľnosti napadnutých rozhodnutí vo vzťahu k právne nástupníctvu žalobkyne uviedol, že argumenty, ktoré súdy nižších stupňov použili na zdôvodnenie, sú nepresvedčivé, nedostatočné a rozporuplné. Súdy neuviedli, na základe akých skutočností dospeli k záveru, že absencia zmienky o právnej sukcesii v Exekučnom poriadku má byť dôvodom k hľadaniu a nájdeniu iného právneho predpisu, kde sa univerzálna právna sukcesia spomína. Z rozhodnutí súdov nie je zrejmé, dokonca v nich nebolo ani len naznačené, čo všetko súd porovnával a aké poznatky získal pri hľadaní odpovede na otázku, či v posudzovanom prípade naozaj existuje blízkosť v podstatných rysoch medzi ustanoveniami Exekučného poriadku a ustanoveniami „predpisov o advokácii“. Prvostupňový súd nevyhodnocoval a neriešil ani jednu z dvoch otázok, týkajúcich sa zákonných limitov a medzí univerzálnej sukcesie do práv a povinností zastúpeného advokáta. Ani odvolací súd sa nevysporiadal s výkladom právnych predpisov a otázkou analógie v práve. Nevysvetlil z akého dôvodu a prečo považuje za dostatočný dôvod právneho nástupníctva (t.j. za dostatočný dôvod sukcesie do práv a povinností zo zmluvy) normu uvedenú v inom než všeobecne záväznom právnom predpise. Považoval preto rozhodnutia vo veci rozhodujúcich súdov v týchto častiach za nepreskúmateľné.

Žalobkyňa vo svojom vyjadrení navrhla mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora ako nedôvodné zamietnuť. Námietky týkajúce sa premľania pohľadávky považovala za neopodstatnené. Uviedla, že účastníci v zmluve dohodli splatnosť zmluvnej odmeny do troch dní od právoplatného zastavenia alebo skončenia exekúcie, čo je treba rešpektovať. Odmena tak nemohla byť splatnou už zaplatením dlžnej sumy povinným 27. februára 2001, ako to nesprávne uvádza generálny prokurátor. Exekučné konanie sa v danom prípade skončilo vydaním upovedomenia o upustení od vykonania exekúcie žalobkyňou a vrátením poverenia, k čomu došlo až dňa 11. novembra 2005, resp. 24. novembra 2005. Keďže žaloba bola podaná 27. februára 2006, nárok nemohol byť premľaný. V prípade, ak by sa súd nestotožnil s touto argumentáciou uviedol, že súdny exekútor JUDr. J. J. sa dozvedel o tom, že povinný dlh oprávnenej uhradil až oznámením žalovanej z 21. januára 2005. Žalovaná týmto porušila svoju povinnosť k bezodkladnému informovaniu exekútora o všetkých úhradách poskytnutých povinným. Za deň, kedy sa mohlo právo po prvý krát vykonať by sa preto mal považovať deň 22. január 2005. Ak by sa splatnosť dlhu posudzovala ku dňu, kedy povinný zaplatil dlh žalovanej, ako to tvrdí generálny prokurátor, žalovaná by si zabezpečila zatajením tejto podstatnej informácie uplynutie premľacej doby, čo je neprijateľné. K argumentácii generálneho prokurátora, týkajúcej sa otázky právneho nástupníctva žalobkyne uviedol, že pre priznanie tohto práva postačoval výklad ustanovenia § 16a ods. 3 Exekučného poriadku v súhrne so Smernicou Slovenskej komory exekútorov č. 2/99. Podľa žalobcu sa konajúce súdy veľmi precízne a podrobne s touto otázkou vypořádali.

Žalovaná sa k mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutia v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutia treba zrušiť.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci, a to v otázke premlčania práva (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.) a že rozsudky súdov nižších stupňov sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, pre ich nepresvedčivosť v tých častiach, ktoré sa týkajú právneho nástupníctva žalobkyne.

I.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Premlčanie je jedným z inštitútov občianskeho práva, ktorý úzko súvisí s uplynutím času. Jeho podstata spočíva v tom, že ak uplynie stanovený čas (napr. všeobecná trojročná doba uvedená v § 101 OZ) pre výkon subjektívneho občianskeho práva tým, že veriteľ v ňom nevykoná (neuplatní) toto svoje právo na súde a dlžník sa v konaní pred súdom premlčania dovoľá, nastávajú právne následky premlčania, t.j. premlčané právo nemožno veriteľovi priznať. Základným predpokladom použitia inštitútu premlčania je existencia účastníkom tvrdeného subjektívneho občianskeho práva, vyplývajúceho spravidla zo záväzkových vzťahov. V súdnom konaní je teda možné zaoberať sa otázkou premlčania práva vtedy, ak žalobcom tvrdené právo skutočne existuje, t.j. vtedy, ak je jeho existencia v súdnom konaní spoľahlivo preukázaná. Do tej doby nie je požiadavka účastníka právom (nárokom), proti ktorému môže byť s úspechom uplatnená námietka premlčania. V súvislosti s otázkou premlčania práva je preto súd v súdnom konaní povinný dôsledne zisťovať (ne)existenciu účastníkom tvrdeného subjektívneho práva.

Zmluvu o vykonaní exekúcie uzavretú medzi oprávneným a súdnym exekútorom treba považovať za záväzkový vzťah, pričom uvedená zmluva je modifikovanou formou zmluvy príkaznej (§ 724 a nasl. OZ). Predmetom takejto zmluvy je záväzok exekútora (príkazníka), že v prospech oprávneného (príkazcu) na základe jeho návrhu vykoná exekúciu podľa Exekučného poriadku. Za výkon exekučnej činnosti môžu jej účastníci v zmluve dohodnúť zmluvnú odmenu, ktorej výška sa spravidla určí percentom zo skutočne vymoženej pohľadávky. Súdny exekútor má totiž právo na odmenu len za tú činnosť (úkony), ktorá bezprostredne smeruje k vymoženiu judikovanej pohľadávky (porovnaj Nález ÚS SR sp.zn. III. ÚS 52/09). Účinnosť takejto zmluvy (t.j. domáhať sa na jej základe práv a povinností zamýšľaných účastníkmi právneho úkonu) sa zvyčajne viaže na deň doručenia poverenia na vykonanie exekúcie od príslušného súdu exekútorovi. Súdny exekútor môže totiž začať vykonávať exekúciu až udelením poverenia súdu na jej vykonanie, čo výslovne vyplýva z ustanovenia § 36 ods. 2 vety druhej Exekučného poriadku. Pre posúdenie, či žalobcom tvrdené právo skutočne existuje, a teda, či je vôbec dôvodné zaoberať sa jeho premlčaním, je preto rozhodujúci okamih, kedy právny úkon nadobúda účinnosť. Jedným zo všeobecných spôsobov zániku záväzku, ktorý platí aj pre zmluvu príkaznú, je nemožnosť plnenia (§ 575 a nasl. OZ). Záväzkový vzťah, včítane práva exekútora na odmenu zanikne, ak sa stane vykonanie exekúcie súdnym exekútorom nemožným, napr. preto, že zanikol nezastupiteľný predmet plnenia. Záväzok zaniká priamo zo zákona a to okamžikom, kedy nemožnosť plnenia nastala. V prípade zániku zmluvy uvedeným spôsobom, prislúchajú exekútorovi práva obdobné, ako sú uvedené v § 732 OZ.

Z uvedeného je zjavné, že ak exekútor uplatňuje nárok zo zmluvy o vykonaní exekúcie a súd sa musí v súdnom konaní zaoberať premlčaním práva (účastník sa premlčania dovoľal), je predtým povinný posúdiť existenciu záväzkového vzťahu, z ktorého tvrdené právo vyplýva ku dňu, kedy zmluva o vykonaní exekúcie nadobudla účinnosť, a to aj z hľadiska možných spôsobov zániku záväzkového vzťahu. Osobitne to platí v prípade, ak od uzatvorenia zmluvy do jej účinnosti uplynulo dlhšie časové obdobie a skutkové okolnosti, ktoré vyšli v konaní najavo, nasvedčujú možnému zániku záväzku ešte pred nadobudnutím účinnosti zmluvy.

V posudzovanej veci žalovaná uzatvorila 31. mája 1999 so súdnym exekútorom JUDr. J. J. zmluvu o vykonaní exekúcie, ktorej predmetom v zmysle čl. I. bol záväzok exekútora na základe návrhu oprávnenej (žalovanej) vykonať exekúciu v súlade s ustanoveniami Exekučného poriadku, podkladom pre vykonanie ktorej bolo vykonateľné rozhodnutie špecifikované v bode 2/ tohto článku. Účastníci zmluvy sa dohodli na zmluvnej odmene, ktorej obsah bol uvedený v čl. V. zmluvy. V záverečných ustanoveniach zmluvy v čl. VII. bod 5/ účastníci konštatovali, že „táto zmluva sa stáva platnou dňom jej podpísania zmluvnými stranami a účinnosť nadobúda dňom doručenia poverenia na vykonanie exekúcie od príslušného súdu exekútorovi.“ Okresný súd Bratislava III vydal poverenie na vykonanie exekúcie dňa 16. februára 2005 a doručil ho exekútorskému úradu 24. februára 2005. Zmluva o vykonaní exekúcie nadobudla preto účinnosť ostatne uvedeným dňom, t.j. takmer 6 rokov od vzniku záväzkového vzťahu. V konaní vyšlo najavo, že povinný uhradil pohľadávku žalovanej postupne od júla 1999 do 26. februára 2001, a teda že ku dňu účinnosti zmluvy nebolo čo uspokojovať vykonaním exekúcie súdnym exekútorom. Napokon, v konaní vyšlo najavo aj to, že pôvodný súdny exekútor, a ani žalobkyňa žiadnu činnosť smerujúcu bezprostredne k uspokojeniu pohľadávky žalovanej nevykonali.

Za tejto situácie okresný súd a rovnako aj odvolací súd mali v súvislosti s premlčaním práva posúdiť, či žalobkyňou tvrdené právo vyplývajúce zo zmluvy o vykonaní exekúcie ku dňu jej účinnosti skutočne existovalo, a to aj z hľadiska možného zániku záväzkového vzťahu podľa § 575 a nasl. OZ. Ak tak konajúce súdy neurobili a teda otázku premlčania posudzovali bez dôsledného zisťovania existencie žalobkyňou tvrdeného subjektívneho práva, postupovali nesprávne a ich rozhodnutia treba považovať za predčasne vydané, a teda za nesprávne. Okrem toho, konajúce súdy mali zvažovať, či požiadavke spravodlivého usporiadania vzájomných vzťahov medzi účastníkmi zodpovedá priznanie práva na odmenu žalobkyni za činnosť, ktorú žalobkyňa, ani pôvodný žalobca nikdy nevykonali. Už z uvedených dôvodov bolo potrebné napadnuté rozhodnutia okresného i krajského súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

II.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach zaujal stanovisko, že aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia treba považovať za vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2006 sp.zn. 4 Cdo 171/2005, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. septembra 2008 sp.zn. 4 Cdo 25/2007). Povinnosť súdu rozhodnutie náležite, v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodniť, je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa vyporiadava so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami účastníka. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie a teda ide o vadu uvedenú v § 237 písm. f/ O.s.p., na existenciu ktorej dovolací súd musí prihliadnuť z úradnej moci aj v prípade, ak dovolanie je prípustné podľa § 238 ods. 3 O.s.p.

V posudzovanej veci, sa dovolací súd stotožnil s názorom generálneho prokurátora, že odôvodnenia rozsudkov konajúcich súdov nezodpovedajú požiadavke riadneho odôvodnenia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. v tých častiach, ktoré sa týkajú právneho nástupníctva žalobkyne.

V posudzovanej veci sa odvolací súd v dôvodoch rozhodnutia v otázke právneho nástupníctva žalobkyne obmedzil len na konštatovanie, že postavenie náhradníka súdneho exekútora je obsiahnuté v ustanovení § 16a Exekučného poriadku, že toto ustanovenie rieši predovšetkým otázku, kedy je nutné ustanoviť exekútorovi náhradníka s dôrazom na povinnosť náhradníka zabezpečiť výkon exekúcie v neukončených veciach a že žalobkyni ako náhradníčke tým, že pokračovala v neukončenej exekučnej veci, vznikol nárok na celú odmenu, z ktorého dôvodu je daná jej aktívna vecná legitímácia v konaní. V odôvodnení rozhodnutia neuviedol jasne a určito, či podľa tohto zákonného ustanovenia posúdil aj otázku právneho nástupníctva žalobkyne v záväzkovom vzťahu, z ktorého vyvodzuje svoj nárok. V dôvodoch chýba stanovisko, prečo je na daný hmotnoprávny záväzkový vzťah, ktorý je súkromnoprávnej povahy, možná

aplikácia ustanovenia § 16a Exekučného poriadku, prípadne za použitia akých pravidiel. Rozhodnutie neobsahuje ani konkrétne dôvody, ktoré súd k prípadnej aplikácii viedli, a ani úvahy, akými sa pritom riadil. Odvolací súd teda jasne a zrozumiteľne nevysvetlil svoj myšlienkový postup, na základe ktorého dospel k záveru o právnom nástupníctve žalobkyne do práv a povinností JUDr. Mariána Michnicu vyplývajúcich zo zmluvy o vykonaní exekúcie a o tom, že je nositeľkou hmotnoprávneho oprávnenia v konaní o uplatnenom nároku. Rozhodnutie odvolacieho súdu treba preto považovať v tejto časti za nepreskúmateľné.

Dovolací súd sa s generálnym prokurátorom stotožňuje aj v tom, že za nepresvedčivé treba považovať aj odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa v častiach, ktoré sa týkajú právneho nástupníctva žalobkyne, a to z dôvodov, ktoré generálny prokurátor uvádza v mimoriadnom dovolaní. S týmito dôvodmi dovolací súd súhlasí a v podrobnostiach na ne odkazuje.

Možno teda uzavrieť, že dôvody spôsobu rozhodnutia odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa vo vyššie uvedených častiach nie sú dostatočné, resp. presvedčivé. Dovolací súd dospel preto k záveru, že oba rozsudky v týchto častiach treba považovať pre nedostatok dôvodov, resp. pre nepresvedčivosť za nepreskúmateľné. Ide teda o odňatie možnosti žalovanej konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ku ktorej vade dovolací súd musí vždy prihliadať (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Aj z tohto dôvodu musel preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu a tiež súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Pre ďalšie konanie sa poznamenáva, že ak by konajúce súdy dospeli k záveru, že k zániku záväzku vyplývajúceho zo zmluvy o vykonaní exekúcie došlo predtým, než bol JUDr. Marián Michnica odvolaný z výkonu funkcie exekútora, právne nástupníctvo žalobkyne do jeho práv a povinností by do úvahy neprichádzalo. Nie je totiž možné vstupovať do práv a povinností vyplývajúcich zo záväzkového vzťahu, ktoré ku dňu odvolania pôvodného žalobcu z funkcie exekútora už neexistovali, lebo už predtým zanikli. V takomto prípade sa v ďalšom konaní javí byť riešenie tejto otázky za nadbytočné.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 veta tretia O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.